



Raadsvoorstel

portefeuillehouder Henny Brouwer
opgesteld door Jan van den Born / BOR
kenmerk/datum 08.0000000 / .. januari 2008
vergaderdatum raad Maart 2008
jaar/nummer 2008/...

onderwerp Beheerplan wegen

Het college van burgemeester & wethouders stelt de raad voor het volgende te besluiten:

1. Kennis te nemen van de bijgaande rapportage *Integraal beheerplan wegen* van DHV voor de periode 2007 tot en met 2011;
2. Vast te stellen de aanbevelingen en planning van het wegenonderhoud zoals opgenomen in *Notitie Integrale aanpak beheerplan wegen* opgesteld door de afdeling BOR, versie december 2007, en toegelicht in de oriënterende raad van 1 november 2007;
3. De financiële consequenties voor de periode 2007 t/m 2011 vast te stellen;
4. Kennis te nemen van de uitkomsten van de berekeningen ten aanzien van de kosten van uitvoering van het wegenbeheersplan vanaf 2012 en het college op te dragen met nadere voorstellen te komen ten aanzien van het wegenbeheer vanaf 2012;
5. In 2008 doch uiterlijk medio 2009 de overige beheersplannen ten aanzien van de openbare ruimte aan te bieden aan het college. De aspecten ten aanzien van het besluit 4 te bezien binnen het totaal van de overige beheersplannen.

Burgemeester en wethouders van Nieuwkoop

G.G.G. Slooters
Secretaris

F. Buijserd
Burgemeester

Toelichting

1. Inleiding

Uw raad heeft in het raadsprogramma aangegeven hoge prioriteit te geven aan het opstellen van beheerplannen voor de beheergoederen in de openbare ruimte. De beheergoederen wegen, riolering en groen brengen namelijk relatief hoge kosten met zich mee. De beheerplannen worden om die reden met voorrang opgesteld. Dit voorstel betreft het beheerplan wegen.

Ingenieursbureau DHV heeft in opdracht van de gemeente een beheerplan wegen opgesteld. De afdeling BOR heeft op basis van de rapportage een integraal plan van aanpak voor de komende jaren 2007 t/m 2011 opgesteld. Hierbij moet worden opgemerkt dat het programma van 2007 in 2008 wordt uitgevoerd.

De afdeling BOR heeft in de oriënterende raad van 1 november 2007 een presentatie gegeven van de notitie "Integrale aanpak notitie beheerplan wegen". Er is tijdens de behandeling van deze notitie de nodige informatie uitgewisseld, wat overigens niet heeft geleid tot aanpassing van de aanbevelingen.

2. Beoogd effect

- Het vaststellen van een uitvoeringsplan voor het onderhoud van de wegen voor de korte en middellange termijn (periode 2007 t/m 2011) op basis van de globale inspectie van ingenieursbureau DHV, waarbij rekening is gehouden met aspecten als achterstallig onderhoud en realisatie van (woning)bouwprojecten;
- Het vaststellen van de benodigde middelen voor het onderhoud van de wegen voor de korte en middellange en de lange termijn, waarbij het onderhoud van de wegen op aanvaardbaar maatschappelijk niveau gehouden moet worden. Hierbij wordt het aanvaardbaar maatschappelijk niveau uitgedrukt in R (sober en doelmatig), R+ (extra onderhoud) en R++ (betere kwaliteit). De onderdelen rehabilitaties, groot en klein onderhoud zijn hierbij inbegrepen.

3. Onderzoek naar onderhoudstoestand van de wegen

3.1 Uitvoering van globale inspectie

Om inzicht te krijgen in de onderhoudstoestand van het wegennet wordt jaarlijks een globale visuele inspectie van de wegen uitgevoerd conform de richtlijnen van de CROW publicatie 146a en b. Er wordt bij deze globale inspectie per wegvak en per inspectiestrook (rijbaan, fietspad, voetpad etc.) bepaald wat de ernst en de omvang van de schade is. Er wordt bij schade een onderscheid gemaakt in een viertal schadegroepen, namelijk textuur, vlakheid, samenhang en diversen. De algemene onderhoudstoestand van de verharding wordt uitgedrukt in voldoende, matig en

onvoldoende. De richtlijn onvoldoende kent nog onderscheid in richtlijn overschreden en achterstallig.

De kwaliteit kan naast het algemene beeld ook per beleidsthema worden uitgesplitst. Er zijn vier beleidsthema's, namelijk aanzien, comfort, duurzaamheid en veiligheid. Een verharding moet geen gevaar opleveren voor de gebruiker en moet zo lang mogelijk meegaan tegen minimale kosten. De waardering van het kwaliteitsniveau is afhankelijk van het soort relatie tussen schade en beleidsthema.

3.2 Resultaat globale inspectie

DHV heeft eind 2006 een globale inspectie uitgevoerd. Deze inspectie wijst uit dat de waardering van de algemene onderhoudstoestand binnen de kaders van het landelijk streefniveau valt, namelijk voldoende (78%), matig (8%) en onvoldoende (2%). Met betrekking tot het aspect achterstallig onderhoud scoort de gemeente Nieuwkoop met 14% duidelijk onder het acceptabele gemiddelde van 0%. Dit betekent dat vooral op het gebied van achterstallig onderhoud een actief beleid moet worden gevoerd.

In hoofdlijnen blijkt de gemiddelde kwaliteit van asfaltverharding 92% voldoende en 8% onvoldoende te zijn. De open verharding laat gemiddeld een iets betere kwaliteit zien waarbij 94 % voldoende scoort en 6 % onvoldoende. Hierbij moet men er rekening mee houden dat bij asfaltverharding onvoldoende onderhoud sneller overgaat in achterstallig onderhoud dan bij open verharding.

3.3 Berekening onderhoud op langere termijn

Om de kosten op langere termijn te berekenen zijn er kwaliteitsnormen opgesteld. Er worden in de CROW publicatie 145 de navolgende kwaliteitsniveaus gehanteerd: R, R+ en R++. Conform de richtlijnen wordt voor het beleidsprofiel R een sober en doelmatig onderhoudsniveau nagestreefd. Voor R+ wordt een beter onderhoudsniveau nagestreefd en bij beleidsprofiel R++ een betere kwaliteit van de materialen.

Naast het kwaliteitsaspect speelt ook de mate van slappe ondergrond een belangrijke rol bij het berekenen van de structurele onderhoudskosten per jaar. Bij de onderhoudsstrategie binnen het stedelijk gebied is er op basis van ervaring vanuit gegaan dat de ondergrond in het stedelijk gebied niet meer significant zakt. Als gevolg van deze visie is er vanuit gegaan dat rehabilitatiemaatregelen alleen worden voorzien voor wegen in het buitengebied. Had er wel een voorziening moeten worden getroffen voor wegen binnen het stedelijk gebied dan was er voor de rehabilitatievoorziening jaarlijks een extra bedrag van € 800.000, - nodig geweest.

De onderhoudskosten met algemeen gehanteerde eenheidsprijzen liggen aan de ondergrens van wat maatschappelijk en technisch aanvaardbaar is. Bij winkelcentra en bejaardencentra wordt een hoger onderhoudsniveau nagestreefd.

4. Integraal plan van aanpak 2007 t/m 2011

DHV heeft op basis van de inspectie een planning opgesteld van de onderhoudsmaatregelen voor vijf jaar (2007 t/m 2011). De afdeling BOR heeft gekeken naar diverse aspecten die moeten worden meegenomen om een efficiënte en doelmatige aanpak van het onderhoud van de wegen te garanderen. Het betreft de volgende aspecten:

- De wensen van bewoners via inloopbijeenkomst worden betrokken bij de planvorming. Hierbij moet men denken aan de aanpak van achterstallig onderhoud van groenvoorzieningen, het benutten van parkeermogelijkheden en het inpassen van duurzaam veilig maatregelen ter grootte van € 357.400, -. Het verkrijgen van voldoende draagvlak bij de omwonenden is hierbij een belangrijk aandachtspunt;
- Er is rekening gehouden met een wijkgerichte aanpak, waarbij het onderhoud aan de verhardingen van een weg of wijk die in verschillende jaren zijn ingepland wordt geclusterd;
- Er is bij de uitvoering van onderhoudswerkzaamheden (achterstallig) rekening gehouden met de realisatie van (woning)bouwprojecten. De onderhoudswerkzaamheden worden meegefinancierd met de ontwikkeling van deze plannen. Voor de tussenliggende periode wordt voor de meest noodzakelijke reparatiekosten jaarlijks € 100.000, - gereserveerd;
- De kosten van het teerhoudend asfalt is begroot op € 431.573, - en is betrokken bij het kostendekkingsplan;
- De onderhoudstoestand van de riolering, de openbare verlichting en het groen worden betrokken bij de uitvoering van het onderhoud;
- De woonstraten die in de jaren '70 zijn voorzien van asfaltverharding bij vervanging worden vervangen door elementenverharding (klinkers). De buurtontsluitingswegen die zijn voorzien van asfaltverharding worden gehandhaafd;
- DHV komt op basis van de inspectie tot rehabilitatiekosten van de Voorweg in Noorden van € 400.000, -. Er wordt echter een bedrag gereserveerd van € 1.000.000, - in verband met de te verwachten hogere kosten door een zeer slechte bodemgesteldheid. De weg is gezakt tot polderpeilniveau.

In het plan van aanpak is het achterstallig onderhoud van wegen waar mogelijk in het begrotingsjaar 2008 opgenomen. De hiervoor genoemde aspecten leiden er toe dat het achterstallig onderhoud niet zo maar op alle fronten op korte termijn kan worden aangepakt.

5. Financiële consequenties voor de periode 2007 tot met 2011

Rekening houdend met het vorenstaande wordt het totale budget voor het onderhoud van de verhardingen voor de periode 2007 t/m 2011 berekend op € 6.458.219, -. Dit is een gemiddelde van € 1.291.644, -per jaar. De financiële consequenties van de maatregelen van het plan van aanpak zijn weergegeven in tabel I:

Tabel 1: Overzicht kosten **Plan van Aanpak Onderhoud Wegen 2007 tot en met 2011**

De bedragen zijn exclusief
BTW en VAT kosten

Type onderhoud	Begrotingsjaar					Totaal
	2007	2008	2009	2010	2011	
Achterstallig onderhoud	€ 636.187					€ 636.187
Groot onderhoud	€ 141.562	€ 874.429	€ 1.046.059	€ 869.063	€ 387.566	€ 3.318.679
Teerhoudend asfalt	€ 72.430	€ 81.892	€ 130.757	€ 80.338	€ 66.156	€ 431.573
Onuitstelbare kosten ivm herontwikkelingen	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000	€ 500.000
Klein onderhoud	€ 242.876	€ 242.876	€ 242.876	€ 242.876	€ 242.876	€ 1.214.380
Totaal rapport DHV (blz. 13 tabel 8)	€ 1.193.055	€ 1.299.197	€ 1.519.692	€ 1.292.277	€ 796.598	€ 6.100.819
bij: extra bijdrage i.v.m. duurzaam veilig						€ 357.400
Totale kosten beheerplan wegen voor de periode 2007-2011						€ 6.458.219

Financiële middelen	2007	2008	2009	2010	2011	Totaal
Voorziening wegen						
Voorziening wegen stand 1-1-2007						€ 2.219.164
Dotatie in voorziening wegen	€ 1.230.486	€ 1.230.174	€ 1.076.398	€ 1.229.684	€ 1.052.619	€ 5.819.361
<i>af: in uitvoering 2007:</i>						
Nieuwweensweg (raadsbesluit en opgave artikel 12)	€ (101.889)					€ (101.889)
Herstraten wijken Nieuwkoop (artikel 12)						€ (25.000)
Totaal in voorziening wegen						€ 7.911.636
Gemeentebegroting						
Klein onderhoud	€ 227.124	€ 227.124	€ 227.124	€ 227.124	€ 227.124	€ 1.135.620
Totaal beschikbare middelen						€ 9.047.256
Overschot aan financiële middelen						€ 2.589.037

Zoals uit de bovenstaande tabel I is af te leiden passen de kosten voor het onderhoud over de periode 2007 t/m 2011 binnen de beschikbare middelen tot en met 2011. De stand van de voorziening wegen bedraagt per 1 januari 2007 € 2,2 mln.

De onderhoudskosten voor de verhardingen tot en met 2011 bedraagt € 6,5 mln. Aangezien de geplande kosten voor de periode 2007 t/m 2011 ook € 6,5 mln. bedragen, blijft een bedrag ad € 2,6 mln. als overschot in de voorziening wegen over.

6. Gemiddelde kosten per jaar vanaf 2012 en verder

De gemiddelde onderhoudskosten worden op basis van het toetsingsmodel van de CROW publicatie 145 berekend. Het resultaat is als volgt:

Tabel II: Benodigde middelen per jaar conform beheerplan wegen DHV Type onderhoud	begrotingsjaar	
	2012	en verder
Groot onderhoud	€ 1.358.500	
R+ bejaardencentra (extra onderhoud)	€ 5.005	
R++ winkelcentra (extra kwaliteit)	€ 1.950	
Rehabilitaties	€ 1.346.369	
Klein onderhoud	€ 242.876	
	€ 2.954.700	€ 2.954.700
Totale kosten beheerplan wegen per jaar na 2011 en verder		
Financiële middelen	2012	en verder
<u>Voorziening wegen</u>		
Voorziening wegen stand 1-1-2007		
Donatie in voorziening wegen	€ 1.230.486	
Klein onderhoud	€ 227.124	
Totaal in voorziening wegen		
Conform huidige Gemeentebegroting	€ 1.457.610,-	€ 1.457.610
Structureel tekort per jaar na 2011 en verder		€ 1.497.090

Volgens de onderbouwing op basis van algemene normen zal na 2012 een structureel te kort ontstaan van € 1.497.000,-. De financiering van het tekort zal in relatie met de uitkomsten van de andere beheersplannen nader worden vastgesteld.

7. Kanttekeningen

7.1 financieel tekort in relatie met overige beheersplannen

De financiële onderbouwing laat vanaf 2012 structureel tekort zien van € 1.497.000, -. Het vanaf 2012 genoemde bedragen zijn een berekening op basis van algemene normen. Ook in het licht van de financiële draagkracht zal moeten worden bezien op welk kwaliteitsniveau noodzakelijk wordt geacht. Daarbij dienen de ook de overige beheersplannen ten aanzien van de openbare ruimte in beschouwing te worden genomen.

De tekorten per type onderhoud laten zich als volgt definiëren:

Type onderhoud	begrotingsjaar 21012 en verder		Structureel Tekort
	2008 t/m 2011	2012 en verder	
Groot onderhoud	€ 1.230.486	€ 1.365.455	€ (134.969,-)
Rehabilitaties		€ 1.346.369	€ (1.346.369,-)
Klein onderhoud	€ 227.124	€ 242.876	€ (15.752,-)

Totaal structureel te kort per jaar vanaf 2012	€ (1.497.090,-)
--	-----------------

7.2 Aansprakelijkheid

Als gevolg van het Nieuw Burgerlijk Wetboek met het daarin aangepaste aansprakelijkheidsrecht is sinds 1 januari 1992 het aantal aansprakelijkheidsstellingen voor gemeentelijke beheerders enorm toegenomen. Men spreekt landelijk over een verdubbeling van de schade. Als gevolg hiervan heeft een premieverhoging van 40 % plaatsgevonden. Er is een maatschappelijke verandering waarneembaar waarbij de wegbeheerder in de toekomst rekening moet houden met een groter aantal aansprakelijkheidsstellingen dan tot heden gebruikelijk was. Als gevolg van deze trend worden gemeenten verplicht het verhardingenbestand regelmatig te inspecteren op gebreken en de bevindingen in een logboek vast te leggen. Gemeenten die aan deze randvoorwaarden voldoen kunnen bij aansprakelijkheidsstelling aantonen dat hun niets te verwijten is.

Met de voorgestelde aanpak van de wegen voor de komende vier jaar in combinatie van het tijdig monitoren van de staat van onderhoud van de wegen (vastleggen in logboek) wordt de kans op aansprakelijkheidsstelling aanzienlijk gereduceerd. Gemeenten die aantoonbaar hun verantwoordelijkheid nemen met betrekking tot het onderhoud van de wegen hebben hierbij een sterk wapen in handen bij het aansprakelijk stellen van achterstallig onderhoud van de wegen.

7.2 Parkeervoorzieningen

Het beheerplan wegen is geheel gericht op het onderhoud van de verharding binnen de gemeente. Hierbij zijn wensen van burgers voor uitbreiding van parkeergelegenheid niet inbegrepen. Ook de maatregelen ter verbetering van de verkeersveiligheid zijn niet opgenomen in het beheerplan wegen.

8. Communicatie

Bewoners en andere belanghebbenden worden betrokken bij de planvorming rond rehabilitaties. Daarnaast is de communicatie bij de uitvoering van werkzaamheden een belangrijk item.

Achterliggende stukken die ter inzage liggen

- *Integraal beheerplan wegen* opgesteld door DHV
- *Notitie Integrale aanpak beheerplan wegen* van de afdeling BOR, versie december 2007

Advies meningsvormende raad

Wordt ingevuld door de griffie